

Hagyma, te édes!

Szabadföldi áttelelőhagyma-bemutatót szervezett a Bejo Zadent Magyarországon képviselő Rit-Sat Kft. A békéscsabai szakmai tanácskozást megelőzte egy területbejárás Erdei Lajos kertészetében. Bár ilyenkor a fajták közötti különbségek még nem igazán mutatkoznak meg, ám a beavatottak számára a látottak is számos gondolatot, véleményt generáltak.

„Az elmúlt év óta forgalmazunk előcsíráztatott hagymamagokat, de a hagyományossal szemben nincsen olyan látványos különbség, mint például a petrezselyemnél. Ugyanakkor a tavaszi hagyma esetében sokkal egyenletesebb a kelés, ami segíti a korai gyomirtás időzítését” – fogalmazta meg tapasztalatait *Benák Péter*. A Rit-Sat Kft. területi képviselője az áttelelő hagymákról szólva kiemelte, a holland Bejo nemesítőház fajtái kevésbé magaszárasodnak, folyamatos a magaszárszelekció, ami nem minden vetőmagos cégre jellemző. A szakember hozzátette, bár tavaly jó volt a hagyma ára, ám a sok kockázat miatt nem sokan fognak belevágni.

mert akkor a vízpótlást tetszőlegesen öntözéssel maga állíthatja be.

„Könnyebb egy jó genetikát eladni, majd könnyű szívvel hazatérni” – kezdte a zárt térben tartott fajtabemutatót *Benák Péter*. Mint elmondta, a korai vöröshagymafajták mindig érzékenyebbek a sztemfiliumos levélfoltosságra, a védekezés többlépcsős. Ebben szerepet játszik a megfelelő növényvédő szer, a jól kiválasztott fajta, illetve a tőszám, azaz legyen szellős az állomány. Azt viszont érdemes figyelembe venni, hogy a lilahagymák kevésbé érzékenyek a sztemfiliumra.

A Bejo lilahagymafajtái elsősorban a tenyészidő közepét fedik le. Egy igazi korai

lomány, felálló lombzat jellemzi, a gépi munkákat, a szállítást jól tűri. Extra késői – akár 140 napos –, a szezon záró fajtája a Pantano. Augusztus végén – szeptember elején betakarítható, Magyarországon folyamatosan nő a vetésterülete.

„Bár folyamatosan csökken a termelők száma, a mai napig a második legnagyobb vöröshagymás vármegye Bács-Kiskun. Solt, Harta, Szabadszállás köré koncentrálódik a termesztés, 163 hektár tavaszi és 67 hektár áttelelő hagymát tartanak nyilván” – kezdte előadását *Varga István*. A szabadszállási Róna Szövetkezet kertészeti ágazatvezetője hozzátette, a finanszírozási vagy szervezési problémákkal küszködő gazdák magányos harcoként próbálnak megjelenni a piacon, az inputköltségek megháromszorozódtak az utóbbi években, s míg a nagyok tartják magukat, az 1-3 hektáros termelők fokozatosan eltűnnek. A vármegyében elterjedt a mikroöntözés, a területek legalább 60 százalékán ezzel a módszerrel juttatnak a növényeknek vizet. Előnye, hogy nagyon jól lehet tartani az 1-4 napos öntözési fordulókat, a kiegyenlített kijuttatásnak köszönhetően jó lesz a kelés, a tőállomány, és miután hűtési funkcióval is bír, megoldható vele a légköri aszály mérséklése. A szakember felhívta a figyelmet rá, hogy használatával nagyobb lesz a vegetatív felület, jobb minőségű a páncél és a szín. Ráadásul az óránként 5 milliméter víz kijuttatásával – szemben a más módszerekkel kiadagolt 30-40 milliméterrel – nincsen talajszerkezet-romboló hatása.

„Ez talán az első év mankoceb nélkül” – mutatott rá *Varga István*, nem lesz könnyű a helyettesítés, ráadásul annak tükrében, hogy 12 éve nem volt a mostanihoz hasonló időjárás. Tavaly magas páratartalmat mértek, ami jót tett a hagyma minőségének, hiszen az is köztudott, hogy a jó páncélzat a talajnedvesség és a páratartalom függvénye. Viszont 2023 áprilisában már megjelent a peronoszpóra, ami védekezésre kényszerítette a gazdákat. A gyomirtást korán, 1-4 leveles állapotban el kellett kezdeni, s hogy a növény ne károsodjon, adjuváns – *Wetci*

Szakmai diskurzus Békéscsabán

A házigazda *Erdei Lajos* hozzátette, míg korábban augusztus 20-i vetést terveztek, ma már a szeptember eleje is kockázatosnak bizonyul, így Békéscsabán tavaly szeptember második felében került földbe a mag. Tapasztalata szerint sokszor a hó alatt is kikelt a hagyma, s ha nem is hozott rekordtermést, nem hagyta cserben a gazdát. Véleménye szerint tavaszi hagymát legjobban úgy termesztetni, hogy nincsen csapadék,

hibrid a Red Label, lombzata jól bírja a meleg nyarakat, már július közepén kiemelhető, induló fajtának ajánlják. Ezzel szemben legújabb hibridjük, a Red Lady a hosszabb tenyészidejű csoportba tartozik. Gömbölyű, hosszú tárolásra tökéletes hagymafejeket nevel.

A vörösök között megbízható termőképességével, jó tárolhatóságával érdemel figyelmet a Crockett. Egyenletes növényál-

– használatára is szükség volt. A szakember véleménye szerint idén is számíthatunk a *Peronospora destructor*, valamint a *Stemphylium vesicarium* megjelenésére.

A talajelőkészítésre nagy gondot kell fordítani, a nem megfelelő öntözés, a túlművelés, a defláció talajszerkezet-romláshoz vezet. Szabadszálláson letették a voksukat az ásógép mellett, ami után egy boronával tökéletes vetőágyat lehet készíteni.

Varga István a vöröshagyma mellett a Bács-Kiskun vármegyében termelt gyökérzöldségekről is adott tájékoztatást. Mint elmondta, sárgarépából 574 hektárt, petrezselyemgyökérből 115 hektárt, céklából 43 hektárt tartanak nyilván, melyek szintén gazdaságosan termeszthetők. Ennek is köszönhető, hogy az elmúlt 15-20 év alatt jelentős területnövekedés volt megfigyelhető.

A sárgarépát elsősorban frisspiaci – melynek 100 százalékát mikroöntöző-be rendezéssel látták el – és ipari célra termelik. A gazdálkodást jó minőség, stabil hozamok – évjáráttól függően hektáronként 90 tonna – jellemzik. A vállalkozók szerencséjére a sárgarépa trendi zöldségfajává vált az európai piacokon. Megfelelő termesztéstechnológia mellett csak emberi mulasztás vagy szélsőséges időjárás okozhat problémát. Az egyik ilyen gond, amivel a gazdáknak szembe kell nézniük, a növénykidőlés. Jellemzően felhős, enyhe, 18-28 fok körüli időjárásnál jelentkezik, amikor még nedves a talaj, de a felső 2 centiméter már kiszáradt. Több kórokozó is felelőssé tehető, így a *Phytophthora ssp.*, a *Rizoctonia solani*, a *Pythium ssp.* vagy az *Alternaria radicina*. Egy biztos, 48 óra alatt akár a tőállomány felét is el lehet veszíteni. Sokféle védekezési megoldás létezik, mint a vetésforgó vagy a különböző biológiai készítmények, de a szakember legjobb megoldásnak a mikroöntözést tartja.

A gyökérperezselyem jó, pangóvíz mentes területet kíván. Vetés előtt ásógép és bakhátkészítő alkalmazása javasolt. Fontos figyelni a megfelelő alapgyomirtásra és a mikroöntözés megfelelő időzítésére. Cékla esetében egyre nagyobb a kereslet, elsősorban a frisspiacon. Ha a növényvédelmet vesszük górcső alá, a gyomirtás nem okoz problémát, ugyanakkor számítanunk kell a *Cercospora beticola*, a répabolha és a fekete répalevéltetű károsításával. A termesztés gépsora megegyezik a sárgarépáéval, illetve a vöröshagymáéval.

„A biológiai termékek a szabadföldön is jól használhatók. Jó példa erre Brazília, ahol ezen készítmények 80 százalékát szántóföldi kultúráknál alkalmazzák” – kezdte előad-

Crockett, a tárolás bajnoka

Red Lady, hosszú tárolásra tökéletes hagymafejeket nevel

sát *Huszárik Tímea*. A Koppert Hungária Kft. szakértője kis céges ismertetőt adott hallgatóságának. 1967-ben az uborkatermesztő *Jan Koppert* egy új megoldást keresett a kártevők és a betegségek elleni küzdelemhez, mivel az általa használt növényvédő szerek már nem bizonyultak elég hatékonyak. Elsőként talált és vezetett be egy természetes megoldást: a *Phytoseiulus persimilis* nevű atkát, amely a takácsatkák természetes ellensége. A hatás és az eredmény annyira lenyűgöző volt, hogy Jan Koppert elhatározta, hogy a megoldást nemcsak saját vállalatában fogja alkalmazni, hanem más termelők számára is értékesíti. A holland családi vállalkozás hamar sikereket ért el a ragadozók, beporzók és biostimulátorok területén. A kártevők természetes ellenségeit használják fel az ellenük való küzdelemben, poszméheket a beporzáshoz, valamint mikrobiális és biostimuláns szereket, amelyek támogatják, védelmek és megerősítik a növényeket. Mára világszerte 2750 alkalmazottal dolgoznak, 30 leányvállalatuknak köszönhetően a megoldásaikat több mint 100 országban alkalmazzák sikeresen.

Termékeik közül a Trianum G-P alapja a *Trichoderma harzianum* gomba. A készítmény többféle hatásmechanizmuson

Áttelelő hagyma: remények, amik még nem látszanak

keresztül védi a növényeket a talajeredetű gyökérbetegségek ellen. Emellett elősegíti a gyökérrendszer fejlődését, a tápanyagfelvételt és a növények növekedését. Versenyez a patogén gombákkal a helyért és a tápanyagért, a kórokozó hifái körül nő és mikotoxinokat termel.

A hatékony fonálféreg aktívan „vadásznak” a kártevőkre, gyors és hatékony megoldást jelentenek több kultúrában is. A Capirol – amely *Steinernema feltiae* parazita fonálféreg tartalmaz – lombon és talajon egyaránt alkalmazható. Nagy előnye, hogy a kártevők nem tudnak rezisztenciát kiépíteni.

A biostimulátorok és hatékonyságnövelők közül a szakember kiemelte a Biosulfur mikrobiálisan feldolgozott ként, a Vidi-Prava-t és az Attractert.

Tóth Csaba, a T-Mark Kereskedőház Kft. ügyvezetője rámutatott, hazánk termőterületének alig 2 százaléka öntözhető, szemben az olaszországi 38 és a spanyolországi 33 százalékkal. A szakember átfogó előadást tartott az öntözés témakörében. Mint elmondta, a világ vízhasználatának 70 százalékát teszi ki a mezőgazdaság, 20 százalékért az ipar, a maradékért a háztartások felelnek.

Viniczai Sándor